

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีเพื่อเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน

สอนไช จันทะวง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ สอนไซ จันทะวง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

..... กรรมการ
(ดร.สุริยัน นนทศักดิ์)

..... กรรมการ
(ดร.เพชรรัตน์ วิริยะสืบพงศ์)

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสระหว้านะเขต เพื่อเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร โดยได้ประมวลความรู้ทางวิชาการที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากท่านคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่าน ตลอดเวลาที่ศึกษาตามหลักสูตรมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐบาลและเจ้าของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่หน่วยงานเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นภายในจังหวัด สระหว้านะเขต และยังมีนักท่องเที่ยวชาวลาวและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในจังหวัด สระหว้านะเขต ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และการเก็บข้อมูลต่าง ๆ จนกระทั่งการศึกษาสำเร็จ ลุล่วงอย่างสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณ บิดามารดา และญาติพี่น้องผู้ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนทุกท่าน กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและประธาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะการจัดการการท่องเที่ยว และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ รวมทั้งคำแนะนำที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา กราบขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชาที่เคารพรัก และผู้ให้โอกาสในการเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัย บุรพา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณมิตรภาพ กำลังใจ และการช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คำแนะนำที่ดีที่ได้รับจากทุก ๆ ท่านที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาใน สถานศึกษาแห่งนี้ หากผลการศึกษาวิจัยฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใดต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สอนไซ จันทะวง

52920771: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรมนุษย์: กทม.ม. (การจัดการทรัพยากรมนุษย์)

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสะหวันนะเขต

สอนไช จันทะวง: การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสะหวันนะเขต เพื่อเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน (A STUDY OF SAVANNAKHET PROVINCE TOURISM DEVELOPMENT GUIDELINES TO BECOME A TOURISM BORDERTOWN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมหมาย แจ่มกระจ่าง, Ph.D., 83 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และรวบรวมข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนของจังหวัดสะหวันนะเขต 2) ศึกษาความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ของบุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวและประชาชนที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนของจังหวัดสะหวันนะเขต 3) ศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหลังการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) รวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสำรวจ และการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยมี 4 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐจำนวน 5 คน ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 20 คน ประชาชน จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Contents Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จังหวัดสะหวันนะเขตมีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง การค้า การลงทุน การคมนาคม และการท่องเที่ยวชายแดนตามแนวเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East -West Corridor) โดยมีข้อได้เปรียบด้านภูมิประเทศที่เอื้อต่อการเป็นเมืองการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวชายแดนที่สะดวกต่อการเดินทางไปไทย และเวียดนาม

2. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด คือ การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวข้ามแดนกับไทย และเวียดนาม การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ ควรนำเสนอรูปแบบผสมผสาน พร้อมกับส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม เทศกาลและมหรหรรรมต่าง ๆ ให้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ และเตรียมรับมือกับปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเอื้อต่อการเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน

3. ผลกระทบจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาวข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่จะเติบโตอย่างรวดเร็ว ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว ผลกระทบต่อแผนพัฒนา และนโยบายการพัฒนาจะก่อให้เกิดการดำเนินงานด้านแผนการพัฒนา ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลในระยะยาวต่อทัศนคติ จิตสำนึกและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการก่อสร้าง การดำรงชีวิตประจำวัน ที่ก่อให้เกิดของเสีย มลพิษ ขยะ และน้ำเสีย

52920771: FACULTY OF MANAGEMENT AND TOURISM

KEYWORDS: TOURISM DEVELOPMENT GUIDELINE

SONEXAY CHANHTHAVONG: A STUDY OF SAVANNAKHET PROVINCE
TOURISM DEVELOPMENT GUIDELINES TO BECOME A TOURISM BORDERTOWN.
ADVISORY COMMITTEE: SOMMAI JAMKAJANG, Ph.D., 83 P. 2011.

The objectives of this research are: 1) To study the potential as well as opportunities problems and difficulties of the development of tourism industry of Laos' border town in Savannakhet 2) To study ways to encourage the tourism industry of Laos' border town corresponding to the development of the province 3) To study the effects may occur after the opening of the second Thai-Lao Friendship Bridge. The research methods were used to gather data are observation, interview and survey. The samples consist of 4 groups of people which are 5 government officials, 5 tourism Industry officials, 20 tourists 20 people and, 5 native people of Savannakhet. The data is analyzed by contents analysis.

The results of this research can be concluded as followings:

1. The opportunity of Savannakhet are that it is suitable for the development of tourism, trade, investment and marketing center. The transport system and tourism industry of Lao borders are like the gate to East-west Economic Corridor.
2. The way to encourage tourism in Laos border town which corresponds to the development of the province is to join the travel path with Thailand and Vietnam, to improve the quality of tourist sites and set standards for tourism services, to promote abroad and domestic tourism industry and at the same time encourage social events, festivals and customs to attract tourists.
3. The Effects of the opening of the second Thai-Lao Friendship Bridge are the followings: the rapid economic growth, the good geographic site will have an effect on the tourism growth. The social and cultural effect will affect the urban growth. Visitors coming with their culture, value and behavior will have an influence on local people, natural resources and environment. Finally, the environment during the construction will have an impact on the daily life of people and cause industrial waste, water pollution.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการศึกษา	6
2 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดการวิจัย	7
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	7
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	12
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	17
ลักษณะของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	20
แนวคิดเกี่ยวกับชายแดน/ การท่องเที่ยวเมืองชายแดน	21
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระหว้านะเขต	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 ระเบียบวิธีการวิจัย	35
พื้นที่ศึกษา	35
การเก็บและรวบรวมข้อมูล	35
การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา	39
สภาพ แนวโน้ม โอกาส ปัญหา และอุปสรรคการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดน ของจังหวัดสระบุรี	39
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด	59
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหลังการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาว ข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 (มุกดาหาร - สระบุรี)	63
5 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล	67
สรุปผลการศึกษา	67
อภิปรายผล	70
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้มาเยือนจังหวัดสระหว้านะเขตเปรียบเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง ค.ศ. 2006-2010	55
2 รายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเข้าจังหวัดสระหว้านะเขต ปี ค.ศ. 2006 – 2010	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	6
2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	13
3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	15
4 สัตว์ป่าและชีวนา ๆ พันธุ์	41
5 ป่าสงวนแห่งชาติภูซำแห	42
6 ป่าสงวนคงนาตาด (หนองถ่ม)	42
7 น้ำตกคาคะแลน เมืองเซโปน จังหวัดสกลนคร	43
8 พระธาตุอิงฮัง จังหวัดสกลนคร สปป.ลาว	44
9 วัดชัยภูมิในเมืองโกลอน พมวิหาร จังหวัดสกลนคร สปป.ลาว	44
10 วัดรัตนรังษี	45
11 ปราสาทเรือนหิน จังหวัดสกลนคร	46
12 พระธาตุโพน จังหวัดสกลนคร	46
13 หอไตรปึก เมืองจำปอน จังหวัดสกลนคร	47
14 ด้านหน้าของโบสถ์เซนต์เทเรซา ในเมืองโกลอนพมวิหาร	48
15 เส้นทางโฮจิมินห์ จังหวัดสกลนคร	50
16 พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์	51
17 ตลาดสกลนคร หรือ ตลาดสิงคโปร์	53
18 (ODOP) หนึ่งเมือง หนึ่งผลิตภัณฑ์	54